

Planprogram for Åsnes kommunes arbeid med Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer 2019- 2029.

Innhold

1. Formålet med planarbeidet.....	3
2. Overordnede rammer	4
2.1 Lovgrunnlag	4
2.2 Nasjonale forventninger til kommunens kulturminneplanlegging	5
2.3 Regionale mål og føringer	5
2.4 Lokale mål og føringer	5
2.5 Plangrunnlag.....	6
3. Problemstillinger og avgrensninger.....	7
4. Kulturminneverdninger.....	7
5. Samfunnsutvikling og kulturminnevernutfordringer- viktige tema	8
5.1 Strukturendringer i jord- og skogbruk.....	8
5.2 Kulturminnene i forhold til framtidige klimaendringer	8
5.3 Kulturminner som identitetsskapende element og tilhørighet.....	8
5.4 Kulturminnene og reiselivsnæringa.....	9
5.5 Etniske minoriteter.....	9
5.6 Kulturminner og folkehelse	9
5.7 Kulturminner i en pedagogisk sammenheng.....	9
5.8 Kulturminneplan og handlingsplan	9
6. Organisering, medvirkning og framdrift.....	10
6.1 Organisering av planarbeidet	10
6.2 Planprosess og medvirkning.....	10
7. Kunnskapsgrunnlag og utredninger	11
8. Framdriftsplan	11

Planprogram for Åsnes kommunes arbeid med kulturminneplan

Åsnes kommune er den midtre av de tre Solørkommunene. Kommunen har en rik kulturarv som er tuftet på naturgitte forutsetningene. De produktive jordene langs Glomma har skapt gode forutsetninger for landbruk og bosetting samtidig som elva var en viktig ferdselsåre og ble brukt til fløting av tømmer. De vide skogene i vår kommune har allerede fra de tidligste tider blitt utnyttet til jakt og fiske. I eldre middelalder er det i disse områdene drevet omfattende jernutvinning, noe de mange kullgropene forteller oss om. I de store skogområdene mot svenskegrensen slo innvandrede skogfinner seg ned på 1600-tallet. Fortsatt finner vi spor etter disse menneskene.

1. Formålet med planarbeidet

Kulturminner og kulturmiljøer er en betydelig ressurs for Åsnes og for hele Solør. De er viktige elementer for identitetsskaping og er kilder til kunnskap, opplevelse og verdiskaping. Mange av kulturminnene har i tillegg betydelige bruksverdier. Kulturminner er også en viktig faktor for turismen i området. Planen har som mål å synliggjøre de kulturminnene som finnes i kommunen, men også å bidra til enighet om en kommunal strategi for hvordan minnene skal forvaltes. Bevaring av de tradisjonelt anerkjente kulturminnene står sentralt, men også nye typer kulturminner vil bli trukket fram som viktige for fremtiden.

Hovedmålet med planen er å synliggjøre de kulturminnene som finnes, men også å styrke kulturminnevernet, slik at vi kan sikre de mest verdifulle kulturminnene på best måte for kommende generasjoner.

De strukturelle forandringene i samfunnet påvirker kulturminnene. Planen skal vise utfordringer forårsaket av dette. Den skal også vise hvordan kulturminnevernet kan styrkes lokalt, slik at de mest verdifulle kulturminnene blir sikret for fremtiden.

Planen skal skape større forutsigbarhet i saker der kulturminner og kulturmiljøer blir berørt.

Planen har som mål å være et bidrag til et godt samarbeid mellom de ulike sektorer i kommunen, andre offentlige etater, reiselivet, næringslivet for øvrig, private eiere, foreninger og organisasjoner.

Kulturminneplanen vil prioritere en kartlegging av tidligere gjennomførte registreringer. Med det som grunnlag utarbeides en oppdatert liste over de mest verdifulle kulturminnene og -miljøene i Åsnes. Disse vil bli verdivurdert og kartfestet. Prioritering og kartfesting er en forutsetning for at planen skal bli tydelig og klart lesbar.

Ifølge kulturminneloven er kulturminner alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø. Dette er lokaliteter som det er knyttet historisk tro, tradisjon eller handlinger til.

Kulturminnene kan bestå av hus, veier, bruer, bygninger for industriell virksomhet, eller fartøy. Kulturminner kan man finne i utmark, under dyrket mark, som for eks. tjæremiler, kullgroper, gravhauger etc.

Det finnes to typer av kulturminner, immaterielle og materielle. Materielle kulturminner er ting som man kan ta på, mens immaterielle er kulturminner som man ikke kan ta på som for eks. ferdigheter, sanger og ritualer.

Med en kulturminneplan ønsker Åsnes kommune:

- Lage en oppdatert liste over de viktigste kulturminnene og -miljøene og utarbeide en verdivurdering for hvert enkelt av disse.
- Skape en tematikk som sorterer kulturminnene og -miljøene på en måte som er relevant for Åsnes.
- Utarbeide et kart som viser de stedfestede kulturminnene.
- Gjøre prioriteringer på hva som skal tas vare på, hvorfor og hvordan.
- Gjøre aktive valg som sikrer kulturminner for framtidige generasjoner, og lage en handlingsplan med grunnlag i disse prioriteringene.
- Skape et verktøy for saksbehandlere.
- Lage saksbehandlingsrutiner i saker som berører kulturminnene og -miljøene.
- Gjøre aktive valg som sikrer kulturminner for fremtidige generasjoner.
- Skape økt bevissthet om kulturminnene og -miljøene.
- Øke kompetansen innenfor kulturminnevernet.
- Bidra til å sikre eksisterende kulturminner og -miljøer.
- Bidra til å skape økonomiske forutsetninger for å bedrive et aktivt kulturminnevernarbeid.
- Være en støttespiller for grunneiere og næringsliv som ønsker å bruke eller nytte areal, kulturminner og miljø.
- Legge et grunnlag for kulturarvbasert næringsutvikling.

Åsnes kommune vil etter nærmere gjennomgang av hvilke områder og enkelte objekter som skal prioriteres for vern kulturminner/kulturmiljø, markere disse i kommunedelplanen i.h.t. pbl § 11-5. Disse prioriterte områdene bør i den overordnede kommeplanens arealformål avsettes til hensynssoner for kulturminner/kulturmiljø, i.h.t. **pbl § 11-8 tredje ledd bokstav c) alternativ 'bevaring av kulturmiljø'**

2. Overordnede rammer

2.1 Lovgrunnlag

Planen for kulturminner gjennomføres som en kommunedelplan med hjemmel i plan- og bygningsloven PBL § 11-1, 3 ledd. I følge PBL §4-1 og §11-13 skal arbeid med kommunedelplaner startes med utarbeidelsen av et planprogram. Planprogrammet legger viktige føringer for hvordan arbeidet skal utføres og hva som skal inngå. Det er også krav om ei bred medvirkning fra frivillig sektor. I samsvar med loven skal planprogrammet sendes ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn i minst 6 uker. Det er en del av planprogrammet å vurdere konsekvensene for miljø, samfunn og vurdere alternative løsninger.

Kulturminneloven er en viktig premis for arbeidet med kommunedelplanen i tillegg til plan- og bygningsloven.

2.2 Nasjonale forventninger til kommunens kulturminneplanlegging

I St. melding nr. 16 2004, "Leve med kulturminner" defineres de såkalte 2020-målene slik:

- Det årlige tapet av verneverdige kulturminner og kulturmiljøer skal ikke overstige 0,5 % innen 2020.
- For automatisk fredete arkeologiske kulturminner skal det årlige tapet ikke overstige 0.5 % innen 2020.
- Et representativt utvalg av kulturminner og kulturmiljøer skal være vedtaksfredet innen 2020.
- Fredete bygninger, anlegg og fartøy skal ha ordinært vedlikeholds nivå innen 2020.
- Et representativt utvalg av automatisk av fredete arkeologiske kulturminner skal være sikret innen 2020.
- Planlegging i kommuner, fylker, og regioner skal medvirke til å hindre uønsket nedbygging av matjord og ivareta viktige kulturminner.

Kulturminnemeldingen «Framtid med fotfeste», (St.meld. nr. 35, 2012-2013) er en oppfølging av den forrige stortingsmeldingen. Meldingen skal være grunnlag for en mer helhetlig kulturminnepolitikk, både for planlegging, utvalg og restaurering, samt at klimaendringenes påvirkning på kulturminner blir grundig belyst.

Riksantikvaren har i sitt bevilgningsbrev til kommunen lagt føringer på kommunedelplanen

2.3 Regionale mål og føringer

Det førende dokumentet for den regionale kulturminneforvaltningen, "Kulturminner for Hedmarks framtid - Fylkesdelplan for vern og bruk av kulturminner og kulturmiljøer gjeldene fra 2005-" er målene for det regionale kulturminnevernet i Hedmark følgende:

- Sikre mangfoldet og særpreget av Hedmarks kulturminner og kulturmiljøer som del av en helhetlig miljø- og arealforvaltning.
- Sikre et utvalg kulturminner og -miljøer av nasjonal verdi og et representativt utvalg av regiontypiske kulturminner og -miljøer i Hedmark.
- Styrke sosial og kulturell tilhørighet og lokal utvikling ved tilrettelegging og bruk av kulturminner og -miljøer.
- Legge grunnlag for vern og utvikling av Hedmarks kulturminner og -miljøer gjennom brede samarbeidsprosesser og aktiv bruk av planen.

Andre planer med regional betydning for kulturvernplanen er:

- Fylkesdelplan for Vestmarka

Det er naturlig at kommunedelplanen for kulturminner og kulturmiljøer i Åsnes bygger videre på disse målsettingene.

Hedmark fylkeskommune har i sitt bevilgningsbrev til kommunen lagt føringer på kommunedelplanen.

2.4 Lokale mål og føringer

De viktigste lokale føringene for kulturvernplanen finnes vi i kommunens egne styredokumenter;

- Kommuneplanens, samfunnsdel 2010-2022, vedtatt av Åsnes kommunestyre den 26.4.2010.
- Kommuneplanens arealdel, vedtatt av Åsnes kommunestyre 1993.
- Kommunens planstrategi, vedtatt av kommunestyret 26.6.2017.

Disse tre dokumentene er de viktigste styringsdokumentene for arbeidet med kulturvernplan.

I kommuneplanens samfunnsdel er kulturminnevernet en viktig del. I denne delen har kommunen indentifisert flere hovedutfordringer for bevaring av kulturminnene. Et av de områdene ser man ser store utfordringer er innen jord- og skogbruk. Nye driftsmetoder medfører at kulturminner forsvinner, noe som skjer i et økende tempo. Man har også satt fokus på bevaring av immaterielle kulturarv, som for eksempel stedsnavn, fortellinger, musikk, skikker og tradisjoner. Dette er en viktig del av kulturminnevernet. Kulturminner forteller historien om hvor vi bor, hvor vi kommer fra – og hvem vi er. Kulturminnevernet er en form for vern om kommunens egen identitet og egenart.

Finnskogen har en særstilling, noe som kommunen følger opp i kommuneplanen. Nær halvparten av Åsnes er Finnskog og derfor en viktig del av kommunens kulturarv. Finnskogen er et merkenavn som kan få stor betydning for distriktet, hvis det blir benyttet på den rette måten.

I tillegg er det reguleringsplaner, forvaltningsplaner og andre planer som legger føringer for kulturminnevernet.

- Reguleringsplaner
- Forvaltningsplanen for Myrmoen
- Mulighetsstudien for Flisa sentrum

2.5 Plangrunnlag

Det finnes flere lover, konvensjoner, meldinger og planer som legger føringer for utarbeidelsen av en kommunedelplan for kulturminner:

- Lov om kulturminner av 9. juni 1978, sist endret 01.01.2010.
- Kulturminnemeldingen "Leve med kulturminner", (St.meld.nr 16, 2004-2005). Meldinga inneholder formuleringer, vurderinger og strategier for en fornyet kulturminnepolitikk.
- Kulturminnemeldingen «Framtid med fotfeste», (St.meld. nr. 35, 2012-2013) Meldingen skal være grunnlag for en mer helhetlig kulturminnepolitikk, både for planlegging, utvalg og restaurering, samt at klimaendringenes påvirkning på kulturminner blir grundig belyst.
- UNESCO- konvensjonen om vern av "immateriell kulturarv" (2003), der målet er å beskytte den rikdommen immateriell kulturarv innebærer, og å være en kilde til utvikling og dermed ressurs for mange folkegrupper.
- Den europeiske landskapskonvensjonen (2004). Formålet med konvensjonen er å verne, forvalte og planlegge landskap og organisere europeisk samarbeid på disse områdene.
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (Naturmangfoldsloven 2009) som skal sikre at biologisk, landskapsmessig og geologisk mangfold og økologisk prosesser blir tatt vare på.
- Venezia-chartret (1964). Beskriver prinsipper for konservering og restaurering av kulturminner. Venezia- chartret er den første internasjonale samarbeidsdoktrinen innen kulturminnevernet.
- Malta-konvensjonen (1992) som forutsetter at den arkeologiske kulturarven skal bevares som kilde til den europeiske hukommelsen og være et utgangspunkt for historiske og vitenskapelige studier.
- Riksantikvarens Fredningsstrategi for 2020.

3. Problemstillinger og avgrensninger

I arbeidet med en kulturminneplan (kommunedelplan for kulturminner og -miljøer) prioriteres følgende innsatsområder:

- Planen skal presentere hvordan jordressursene, kvaliteter i landskapet og vern av verdifulle landskap og kulturmiljøer skal sikres.
- Det skal legges til rette for verdiskaping og næringsutvikling tuftet på kulturarven.
- De kulturminnene som er registrert fra før skal sammenstilles, kartfestes og verdivurderes.
- Det skal utarbeides bestemmelser til kulturminner som er vektlagt og verdivurdert.
- Det vil ikke skje registreringer av kulturminner innenfor rammene for arbeidet med planen, men enkelte objekter vil bli kvalitetsikret.

4. Kulturminnevrderinger

Det vil bli gjort et utvalg av kulturminner som beskriver kommunes utvikling. I denne vurderingen vil det bli lagt vekt på flere kriterier som kulturminnene vektet mot.

Kulturminnene er kilder til kunnskap og opplevelser. Muligheten til å oppleve for eksempel gamle hus og anlegg som del av våre daglige omgivelser, gjør at vi får en forståelse for historien. Kunnskapen om å kunne lage forskjellige ting som for eks. å kunne lafte, hører til det vi kaller håndbåren kunnskap. Å velge laftetømmer til et laftet hus er annet eksempel på denne typen av verdi. Som spor etter menneskers liv og virke fra forskjellige tider, kan kulturminnene være redskap til å oppnå forståelse av egen kultur og bakgrunn. Samtidig kan de bidra til kunnskap om andre kulturer.

Kulturminnevernet skal ivareta mangfoldet av kulturminner. Vernet skal konsentrere seg om vår flerkulturelle historie og moderne migrasjon. Som kilder til kunnskap om egen og andre menneskers bakgrunn, er kulturminnene viktig. Kulturminner en ressurs for stedsutvikling, både som ledd i å skape inkluderende lokalsamfunn med gode trivselsmuligheter og den fysiske utformingen av omgivelsene. Kulturminnene er viktige for næringsutviklingen.

Kulturminnene er viktige premisser i planleggingen av den fysiske stedsutviklingen, fordi de er kilder til stedets historie, og bidrar til å gi lokalsamfunnet en synlig identitet. Videre bidrar de til å gjøre steder attraktive for både besøkende og lokalbefolkningen. Kulturminnene er ressurser som vi alle har nytte av. Derfor er det viktig å skape bevissthet om kulturminnene og de verdiene de representerer.

Kulturminnene bidrar til å styrke lokalsamfunnet. Kulturminnenes betydning har forskjellig omfang. Noen er viktige først og fremst for lokalsamfunnet, som identitetsskapere. Andre har betydning for et større område eller region, og har dermed regional verdi. I tillegg til de lokale og regionale verdiene, finnes også nasjonale, dvs. kulturminner som har betydning for å bygge nasjonal identitet.

De kulturhistoriske verdiene kan deles opp i tre hovedkategorier:

- Kunnskapsverdier
- Opplevelsesverdier
- Bruksverdier

De kulturhistoriske verdiene bidrar til å øke forståelsen for hvorfor et kulturminne skal bevares.

På grunn av den store mengden av ulike kulturminner, vil det ikke være mulig å ha fullstendig oversikt eller gjøre fullstendige registreringer. Arbeidet vil ta utgangspunkt i dagens kunnskap og gjøre prioriteringer utfra dette. Foreliggende kulturvernplan er den første som utarbeides for Åsnes kommune. Det fins derfor anledning til at ting som ikke blir tatt opp i denne tas opp i framtidige revideringer av planen.

5. Samfunnsutvikling og kulturminnevernutfordringer- viktige tema

Det er for tidlig i denne fasen konkretisere hva slags tema kommunedelplanen for kulturminner vil ende opp med. Det er først etter innspill fra allmennheten som planen vil få en endelig tematikk.

5.1 Strukturendringer i jord- og skogbruk

Effektivisering og strukturendringer i landbruket er ei viktig utfordring med tanke på bevaring av kommunens kulturminner. De aktive gardsbrukene blir færre i antall men større. Jordbruksarealene blir ofte ivaretatt, men bygningsmassen på gardene uten egen drift blir i høy grad stående ubenyttet og i mange tilfeller til forfall. En kulturminneplan for en landbrukskommune som Åsnes bør derfor stimulere til økt fokus på vern av landbrukets bygningsarv. Vern av landbrukets kulturminner handler ofte om transformering, dvs. ny bruk av eksisterende bygninger. Dette er noe som også vil medføre betydelende verdiskaping. Informasjon om ulike økonomiske støtteordninger for ivaretagelse av bygninger er her et viktig strategisk tiltak. Endringene i enkelte støtteordninger er det viktig å følge opp, slik at kommunen sikres best mulig tildeling.

Skogbruket har gjennomgått store forandringer på 1900-tallet. Strukturforandringene har medført at det har oppstått store skader, særlig på de automatisk fredete kulturminnene. Åsnes har som mange andre kommuner en stor del av sine automatisk fredete kulturminner i utmarka som er knyttet utmarksnering som jernutvinning, kullproduksjon og fangstanlegg.

5.2 Kulturminnene i forhold til framtidige klimaendringer

Det er bekreftet at klimaet blir varmere og fuktigere. Klimautfordringene er store på kulturminnefeltet. Et fuktigere og varmere klima fører til store problemer for bygninger med trekonstruksjoner. Tiltak må til for å beskytte gamle bygninger som for eksempel ved å tilføre nye konstruksjoner som takrenner og nedløp. Slike bygningsmessige endringer settes opp mot faren for uopprettelige skader som følge av nedfukning av konstruksjonene.

Energisparing er et annet innsatsområde som berører den eldre bygningsmassen. Bruk gjennom vern av eksisterende bygningsmasse bidrar også til å redusere klimapåkjenningene.

5.3 Kulturminner som identitetsskapende element og tilhørighet

Det er alles ansvar å ta hånd om kulturarven. Identitetsfølelsen til stedet der en bor er ofte knyttet opp mot varige, fysiske element i det offentlige rommet. Dette kan være relativt anonyme bygninger eller anlegg som man ikke reflekterer over. Først den dagen bygningene er revet, merker man at de faktisk har hatt en betydning for stedets identitet.

At en føler sterk tilknytning og stolthet for bygda er viktig. Stoltheten virker positivt med tanke på å ta vare på kulturminner.

5.4 Kulturminnene og reiselivsnæringa

I Åsnes har vi mange kulturminner som gir kunnskap og opplevelser. Mange av kommunens kulturminner har høy verneverdi, blant annet har den skogfinske kulturarven internasjonal interesse. Kommunens kulturminner og kulturmiljøer er svært betydningsfulle for reiselivsnæringa i kommunen. Det er viktig at kulturminnene i kommunen tilrettelegges slik at reiselivsnæringa styrkes. Dette bidrar også til å skape nye arbeidsplasser.

5.5 Etniske minoriteter

I Åsnes finnes flere minoriteter som har beriket kulturarven som for eksempel skogfinnene og tatrene. Spesielle hensyn må derfor tas for å sikre kulturarven til disse gruppene. Arbeidet med disse kulturminnene må skje i tett samarbeid med de forskjellige gruppene. Kulturminnene til de forskjellige etniske minoritetene vil derfor få et eget tema i planen.

5.6 Kulturminner og folkehelse

Forskning har påvist at estetikk og kulturminner har betydning for den generelle folkehelsen. Hvordan våre nærområder er utformet har betydning for trivsel, som igjen har direkte innvirkning på folks helse. Tilrettelegging av bygdas kulturminner for eksempel i form av skilting, er berikende når man er på tur. Utvikling av tilrettelagte kulturstier er noe som i denne sammenhengen vil komme til å prioriteres.

Innen eldreomsorgen og det psykiske helsevernet kan kulturminner brukes aktivt både som ramme rundt aktiviteter, men også som del av behandling. Planarbeidet vil vurdere om det kan ligge muligheter for å nytte kulturminnene i denne sammenhengen. Her vil lokale føringer vedrørende folkehelse være sentrale.

5.7 Kulturminner i en pedagogisk sammenheng

Åsnes kommune ser det som viktig å integrere både barnehager og skoler i arbeidet med bevaring og utvikling av kulturminnene våre. Både i barnehager og skoler er kulturminner godt egnet som del av det pedagogiske opplegget. I tillegg til den konkrete kunnskapsformidlinga av kulturminnene, vil bruken av kulturminnene i skoler og barnehager bidra for å skape interesse for fagområdet. Dette vil følge det enkelte individ gjennom livet. Dagens ungdom er morgendagens beslutningstagere. Det er de som forvalter våre kulturminner. Derfor er det nødvendig at de bærer med seg tilstrekkelig kunnskap og motivasjon til å ivareta kulturarven. Kulturminneplanen vil gi mulighet for;

- videreutvikle kulturminner som ressurs.
- styrke kommunens og organisasjonenes rolle i kulturminnearbeidet.

5.8 Kulturminneplan og handlingsplan

Kulturminneplanen som skal utarbeides skal ha en tematikk som oppsummerer samfunnsutviklingen i kommunen og viktige utfordringer for kulturminnevernet. Enkelte tema ikke bare har lokal og regional verdi og utfordringer, men også nasjonal og internasjonal. Dette er viktig å tenke på når man kommer til formuleringer av problemstillinger og tiltak. Disse sammenfaller til deler med lignende i nabokommunenes. Grue har allerede utarbeidet sin kulturminneplan og Våler er snart ferdig med sin.

Kulturminneplanen vil ha følgende tentativ inndeling:

1. Innledning
2. Mål, strategier, roller og ansvar
3. Kulturminnene og – miljøene
4. Utvalgte temaer med kartreferanser og bestemmelser
5. Virkemidler
6. Retningslinjer og lovverk
7. Handlingsplan

Vedlegg

6. Organisering, medvirkning og framdrift

6.1 Organisering av planarbeidet

Arbeidet med å utarbeide planprogram og kulturminneplan har blitt utført av en ekstern konsulent. Denne leder arbeidet med utarbeidelsen av planen og samarbeider med prosjektgruppen.

Det er nedsatt ei prosjektgruppe bestående av Otto Langmoen, Geir Udnæseth og Ina Elida Inman Tjørve fra sektor Samfunnsutvikling og Iver H. Breisjøberg fra felles Landbrukskontor Våler/Åsnes.

Det er ikke knyttet noen fast referansegruppe eller referansepersoner til arbeidet med planen. Det vil likevel bli tatt kontakt med ulike ressurspersoner underveis i prosjektet for å sikre kvaliteten på planen.

6.2 Planprosess og medvirkning

I planprosessen legges det opp til en god medvirkningsprosess, der alle interesserte og berørte parter skal ha mulighet til å komme med innspill både før, under og etter at det ferdige plandokumentet legges ut til offentlig ettersyn.

Historielagene vil tidlig bli invitert inn som samarbeidspartner. De har god kunnskap om området og har derfor mye å tilføre planen. Det kan også være aktuelt å involvere andre som for eksempel grunneiere og velforeninger.

Planprogrammet er første anledning til å komme med innspill til planens temaer og innhold. Planprogrammet skal ikke ta stilling til enkelte objekters verneverdi og mindre detaljer i planen, men si noe om bakgrunnen for at planarbeidet skal settes i gang og om planens hovedretning og avgrensning.

Både planprogrammet, og det ferdige planforslaget, vil bli lagt ut til offentlig ettersyn. Plan- og bygningsloven krever minimum en 6 ukers høringsperiode. Dette vil gi en god mulighet for at alle interesserte kan få detaljopplysninger om de ulike kulturminneområdene.

I forbindelse med utarbeidelsen vil det arrangeres åpne møter. Dette for å skape delaktighet, og for å få en så bra plan som mulig.

